

ANALYSE AF DRIFTSØKONOMIEN VED HJEMMEBLANDING AF FODER PÅ SLAGTESVINEBEDRIFTER

NOTAT NR.1210

Resultat af primær drift var i perioden 2006 - 2010 i gennemsnit 19 kr. højere pr. slagtesvin på bedrifter der hjemmeblandede deres foder end på bedrifter der indkøbte deres foder.

Institution: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Forfatter: MORTEN SINDBERG

Udgivet: 11. MAJ 2012

Dyregruppe: Slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

På basis af driftsregnskaber er der foretaget en analyse af den økonomisk gevinst for slagtesvineproducenter ved at hjemmeblande foder i perioden 2006-2010. Analysen omfatter hele bedriftens økonomiske resultat opgjort pr. slagtesvin produceret årligt.

I gennemsnit over de 5 år var dækningsbidrag pr. produceret slagtesvin 34 kr. (16 øre pr. FEsv) højere for gruppen, der hjemmeblandede foder. Denne gruppe havde til gengæld 15 kr. højere kapacitetsomkostninger og afskrivninger. Resultat af primær drift var dermed 19 kr. (9 øre pr. FEsv) højere i gruppen af slagtesvinebedrifter, der har brugt hjemmeblandet foder. Analysen bekræfter dermed resultater fra casestudier og modelberegninger på området.

Producenter der hjemmeblander foder, har kun haft lidt højere gæld pr. slagtesvin, og har haft relativt lave finansieringsomkostninger, blandt andet pga. relativt lavere bankfinansiering samt højere indtjening, hvorfor der på driftsresultat pr. slagtesvin har været en forskel på 23 kr. mellem producenter der hjemmeblander og producenter der indkøber foder.

Det er endvidere blevet undersøgt, om størrelsen af bedriften og om selvforsyning med korn har betydning for økonomien i hjemmeblanding. På forhånd forventes det, at større bedrifter, og bedrifter med høj selvforsyningsgrad, vil have større fordel af hjemmeblandet foder. Dette kan analysen imidlertid ikke bekræfte. Det ser ud til, at producenter med relativt lidt planteavl i gennemsnit opnår dårligere salgspriser på markafgrøder, hvilket betyder, at deres bedste alternativ i flere tilfælde er, at blive hjemmeblandere.

Der er ikke grundlag i datamaterialet for at konkludere, at der er større eller mindre usikkerhed på bundlinjen for producenter der hjemmeblander foder. Der er væsentligt større forskel på resultaterne mellem bedrifterne indenfor de to grupper end på gennemsnittet de to grupper imellem.

Baggrund

Hidtidige undersøgelser af den økonomisk fordel ved at blande foderet på bedriften i stedet for at købe færdigfoder, har været baseret på cases og modelberegninger. Disse er gode til, at analysere hvor risikofaktorerne ved hjemmeblanding er. Til gengæld afhænger de af forudsætninger, især er de præget af usikkerhed om den interne pris på kornet, ligesom metoden heller ikke medregner effekten af en øget indtjening over tid.

En caseberegning i Produktionsøkonomi Svin 2011 viste en besparelse på 21 øre pr. FEsv ved at hjemmeblande foderet, svarende til en omkostningsbesparelse pr. slagtesvin på 46 kr. Fratrasket evt. øget foderforbrug samt stykomkostninger, viste casen et øget DB pr. slagtesvin på 35 kr. pr. slagtesvin. Omkostninger til arbejde, afskrivninger og finansiering blev beregnet til 21 kr. pr. slagtesvin inkl. kornopbevaring, hvilket gav en netto indtjening/besparelse på ca. 14 kr. pr. slagtesvin for producenten der hjemmeblander foder. Omkostninger til kornopbevaring udgjorde ca. 13. kr.

Formålet med denne undersøgelse er, at belyse hvorvidt slagtesvineproducenter der hjemmeblander foder, har haft en økonomisk gevinst igennem årene 2006-2010, sammenlignet med en gruppe af bedrifter der indkøber deres foder. Undersøgelsen er foretaget på basis af Videncentret for Landbrugs økonomidatabase. Producenterne blev opdelt i tre grupper: en gruppe af producenter der hjemmeblander foder, en gruppe der indkøber foder, og en tredje gruppe med de resterende som ikke kunne defineres klart som enten hjemmeblander eller indkøber. Databasen anses i denne analyse at være repræsentativ for danske slagtesvineproducenter.

Afgrænsning

Undersøgelsen forholder sig til økonomiske variable samt strukturelle data, f.eks. antal producerede slagtesvin årlig samt landbrugsareal i forhold til svineproduktion. Det har ikke været muligt at inddrage data for kvalitative variable som f.eks. foderforbrug pr. kg. tilvækst.

Det har ligeledes ikke været muligt i datamaterialet, at se hvor meget kapacitet til kornopbevaring den enkelte producent har.

Materiale og metode

Datasættet blev opdelt i tre grupper ud fra følgende definition:

1. Hvis indkøbt slagtesvineblanding + indkøbt smågriseblanding udgør mindre end 20 % af de samlede foderomkostninger, er bedriften defineret som hjemmeblander
2. Hvis indkøbt slagtesvineblanding + indkøbt smågriseblanding udgør mere end 80 % af de samlede foderomkostninger, er bedriften defineret som indkøber
3. Øvrige bedrifter, der ikke opfylder ovenstående krav, indgår ikke i analysen

Krav til data

Producenter der ikke kan defineres som indkøber eller hjemmeblander af foder, er udeladt fordi de ikke ville bidrage positivt til analysen. Der er formentlig en del bedrifter med flere lokaliteter i denne gruppe, hvilket sandsynliggøres af, at de er væsentligt større (ca. 8.200 producerede slagtesvin mod ca. 6.400 i gennemsnit i de øvrige grupper).

Væsentligste krav til datamaterialet:

Svineproducenter med hovedproduktion af slagtesvin jf. Videncentret for Landbrugs definitioner

Der er kun medtaget heltidsbedrifter med mindst 2.000 producerede slagtesvin pr. år.

Driftsresultat pr. slagtesvin afviger ikke mere end 400 kr. fra årets middel (korrigeret for hektar og produktionsomfang).

Antal producerede slagtesvin pr. hektar < 200.

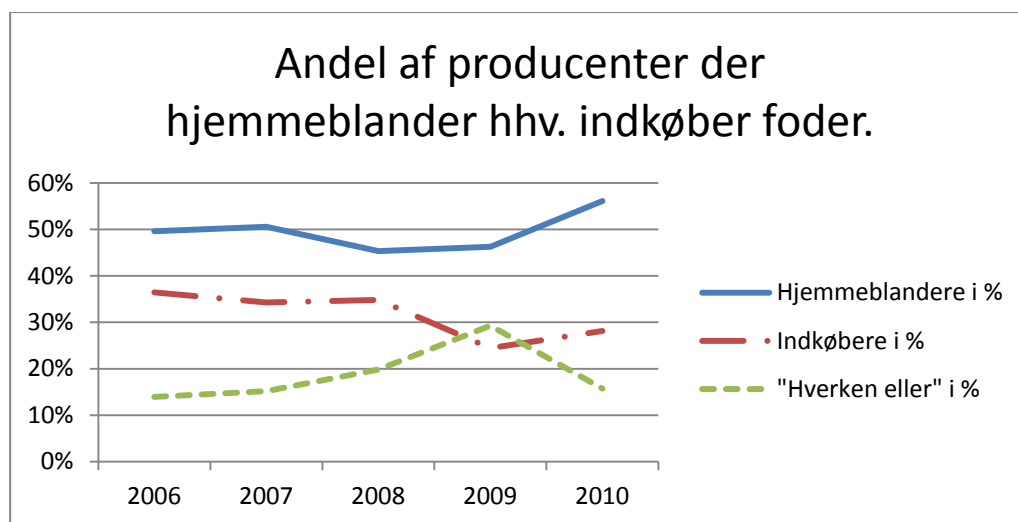
Anden indtjening end fra svineproduktion og markbrug må maksimalt udgøre 15 % af den samlede indtjening.

Bedrifter der kan betegnes som delvist FRATS, er kun medtaget såfremt mindst to tredjedele af alle indkøbte grise er 30-kg grise. Dette medfører, at ca. 0,6 % af input i det anvendte datasæt udgøres af grise defineret som 7-kg grise.

Herudover er der øvrige kvalitetskrav, f.eks. indgår regnskaber med ekstreme realiserede kursreguleringer ikke i analysen. I delanalyser, f.eks. analyse af betalt rente, blev der anvendt yderligere kvalitetskrav.

Der blev ikke stillet krav om, at bedrifterne skulle være repræsenteret i databasen i alle fem år. Der var herefter 2.160 regnskaber i datasættet, fordelt over fem år.

Der er igennem hele perioden flere bedrifter der er defineret som hjemmeblander af foder, end der er bedrifter defineret som indkøber af foder. I gennemsnit for hele perioden er ca. 50 % hjemmeblandere, mens ca. 32 % indkøber alt foder. Næsten én ud af fem af bedrifterne er ikke klassificeret som hjemmeblander eller indkøber.

Figur 1. Andel af producenter der hjemmeblander hhv. indkøber foder.

Definitioner

Selvforsyningsgrad defineres som evnen til at forsyne slagtesvineproduktionen med korn. Der anvendes mængden af korn produceret, inklusiv alle afgrøder der kan bruges til foder (f.eks. kernemajs) men eksklusiv afgrøder som raps og fabriksroer. Denne produktion sættes i forhold til slagtesvineproduktionen, hvor det antages, at der til hvert produceret slagtesvin anvendes 150 kg. korn. En producent der har avlet 90 kg korn pr. produceret slagtesvin, har dermed en selvforsyningsgrad på 60 %.

I de aktuelle regnskaber har 78 % af det dyrkede areal været benyttet til afgrøder der kan anvendes til foder.

Som mål for jordbonitet anvendes en ratio af lerjord i forhold til alt jord:

$$\text{Jordbonitet ratio} = \text{lerjord} / (\text{lerjord} + \text{sandjord})$$

Hvor

Jordbonitet 1-4 => sandjord

Jordbonitet 5-9 => lerjord

Metode

Som primære regnskabsvariable er der anvendt:

- Dækningsbidrag pr. produceret slagtesvin, inkl. planteavl og EU-hektarstøtte
- Resultat af primær drift pr. slagtesvin
- Driftsresultat pr. slagtesvin

Som sekundære regnskabsvariable indgår kontante kapacitetsomkostninger, afskrivninger og finansieringsomkostninger, samt omkostninger til dyrlæge og medicin.

Hver af de ovennævnte variable er regresseret på effekten af at hjemmeblende foder, hvorved der er korrigeret for kontrolvariable: antal producerede slagtesvin, antal slagtesvin pr. ha., forskelle i jordbonitet samt det enkelte års gennemsnitsværdier.

Der er valgt regressionsmodeller som anvender en weighted least squares (WLS) estimator, der tager højde for, at der er lidt forskellig varians årene imellem, samt at mindre bedrifter, og bedrifter med meget jord, udviser relativt større udsving i regnskabstallene, end større besætninger og bedrifter med mindre jord, når der måles i kr. pr. produceret slagtesvin. Signifikansniveauet er angivet med stjerner, én stjerne for ($P < 0,05$), to stjerner for ($P < 0,01$) og tre stjerner for ($P < 0,001$). P-værdien angiver sandsynligheden for, at der ikke er signifikant forskel ved en 2-sidet test for estimatet.

Regressionsmodellen for dækningsbidrag pr. produceret slagtesvin ser ud som følger:

Tabel 1. Datagrundlag for bedrifter med hhv. hjemmeblandet og indkøbt foder i perioden 2006-2010

	Hjemme- blandet foder	Indkøbt foder	Forskel
Antal regnskaber	1.323	837	
Bruttoudbytte, 1.000 kr.	4.167	3.568	599
Landbrugsareal, ha.	140	119	21
Antal slagtesvin produceret	6.700	5.809	891
Antal slagtesvin produceret pr. ha. (vægtet pr. bedrift)	52,0	55,0	-3,0
Jordbonitet, andel af lerjord	54 %	47 %	7 %
Areal med kornafgrøder i %	81 %	76 %	5 %
Selvforsyningsgrad	75 %	64 %	11 %
	I kr. pr. slagtesvin		
Produceret korn i kr. pr. slagtesvin (salg + intern omsætning)	175	115	
Kornsalg i kr. pr. slagtesvin	68	113	
Kornkøb i kr. pr. slagtesvin	110	2	
Netto salg af korn, kr. pr. slagtesvin	-42	111	
Intern omsat korn kr. pr. slagtesvin	107	2	
Beholdning egen avl, kr. pr. slagtesvin	68	42	26
Beholdning indkøbt korn og foder, kr. pr. slagtesvin	20	6	14

Gruppen af bedrifter der hjemmeblander er større både målt på antal producerede slagtesvin samt samlet areal. Gruppen der indkøber foder har i gennemsnit haft ca. 5 % flere slagtesvin relativt til planteavl (målt pr. hektar), end producenter der hjemmeblander foder. Dette tyder på, at potentialet for anvendelse af eget korn til foder har været lidt større for dem der hjemmeblander, men ikke så meget større, at det er landbrugsarealet alene, der har været afgørende for, hvorvidt der er valgt hjemmeblanding eller ej. Areal er målt som bedriftens dyrkede areal og inkluderer forpagtet jord. Producenter der hjemmeblander foder har i gennemsnit lidt bedre jordbonitet.

Producenter der hjemmeblander foder har i et vist omfang tilrettelagt planteproduktionen herefter. For hjemmeblandere har ca. 81 % af al dyrket jord været anvendt til korn, mens det for indkøbere kun er ca. 76 %. Denne forskel gør, at selvforsyningsgraden for hjemmeblandere bliver større end hvad det ellers kunne forventes på baggrund af det større jordareal og den lidt bedre jordbonitet. Der er 11 % point til forskel i selvforsyningsgrad mellem grupperne, hvilket betyder, at hjemmeblandere i gennemsnit har haft 17 % højere selvforsyningsgrad end indkøbere af færdigblanding.

Tabel 2. Dækningsbidrag opdelt på svin og mark. Gennemsnit pr. bedrift. Planteavl er målt pr. slagtesvin for at være konsistent med de øvrige tal

	Hjemme- blandet foder	Indkøbt foder	Forskel
Bruttoudbytte svin, kr. pr. slagtesvin	405	402	3
Stykomkostninger svin, inkl. internt overført korn, kr. pr. slagtesvin	-303	-331	28
Dækningsbidrag svin, kr. pr. slagtesvin	102	71	31
Bruttoudbytte planteavl, inkl. internt overført korn og EU-hektarstøtte, kr. pr. slagtesvin	209	199	10
Stykomkostninger planteavl, kr. pr. slagtesvin	-39	-43	4
Dækningsbidrag planteavl, kr. pr. slagtesvin	170	156	14
Dækningsbidrag øvrigt, kr. pr. slagtesvin	17	18	-1
Bruttoudbytte i alt, kr. pr. slagtesvin	631	619	12
Stykomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-342	-374	32
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	289	245	44

Dækningsbidraget pr. produceret svin fra svineproduktionen var i gennemsnit 31 kr. højere på bedrifter med hjemmeblanding, sammenlignet med bedrifter med indkøbt foder. Dette skyldes primært, at stykomkostningerne var 28 kr. lavere, mens bruttoudbytte pr. produceret gris var næsten ens. De lavere stykomkostninger skyldes hovedsageligt lavere foderomkostninger.

Foderomkostninger ved hjemmeblanding er påvirket af den interne kornpris. Bedriften kan således substituere dækningsbidrag fra marken over på svineproduktionen eller omvendt. Dette har dog ingen effekt på det samlede dækningsbidrag.

Det fremgår af tabel 2, at det samlede dækningsbidrag for stald og mark var 44 kr. højere pr. produceret slagtesvin på bedrifter med hjemmeblanding. Forskellen ligger især på bruttoudbytte mark og stykomkostninger svin. Hjemmeblandere har i gennemsnit et større udbytte fra marken pr. slagtesvin, som bidrager til det større dækningsbidrag pr. slagtesvin.

I tabel 3 er dækningsbidrag, resultat af primær drift og driftsresultatet korrigeret for forskelle i størrelse, markarealer og jordbonitet.

Tabel 3. Regnskabsresultater for slagtesvineproducenter i perioden 2006-2010

	Hjemme- blandet foder	Indkøbt foder	Forskel	Forskel, korrigeret
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	289	245	44	35 ***
Kontante kapacitetsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	-112	-100	-12	-9 ***
Driftsmæssige afskrivninger, kr. pr. slagtesvin	-63	-55	-8	-7 ***
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	114	90	24	19 ***
Finansieringsomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-117	-115	-2	4
Driftsresultat, kr. pr. slagtesvin	-3	-25	22	23 ***

Dækningsbidrag indeholder EU-hektarstøtte.

Yderste højre søjle angiver estimater for forskellene på indtjeningen mellem hjemmeblandet og indkøbt foder, estimeret ved WLS som beskrevet i afsnittet Metode. Det er således den merindtjening/merudgift, som hjemmeblandere har haft sammenlignet med indkøbere, når der er taget højde for forskelle i størrelse, slagtesvin pr. hektar samt jordbonitet.

Når der korrigeres for strukturelle forskelle, bliver dækningsbidraget samlet set ca. 35 kr. højere for gruppen der hjemmeblander foder i forhold til gruppen der indkøber foder. Gruppen af hjemmeblandere producerer lidt flere slagtesvin, har lidt mere jord pr. slagtesvin samt lidt bedre jordbonitet, hvilket har udgjort en økonomisk fordel på 9 kr. som der korrigeres for.

De kontante kapacitetsomkostninger (løn, energi m.m.) har været ca. 9 kr. højere og driftsmæssige afskrivninger ca. 7 kr. højere pr. produceret slagtesvin på bedrifter med hjemmeblanding. Samlet bliver resultat af primær drift ca. 19 kr. højere for gruppen der hjemmeblander foder.

Finansieringsomkostningerne har, målt på rå gennemsnit, været en anelse højere for producenter der hjemmeblander foder. Bedrifter med meget jord har højere finansieringsudgifter, og når der korrigeres for dette har hjemmeblandere faktisk de laveste finansieringsomkostninger pr. slagtesvin. Forskellen på 4 kr. kan dog ikke påvises at være signifikant forskellig (P-værdi=0,07).

Indregning af ejer aflønning på 300.000 kr. pr. bedrift, vil ikke påvirke analysens konklusioner, målt ved forskellen på indtjening pr. produceret slagtesvin.

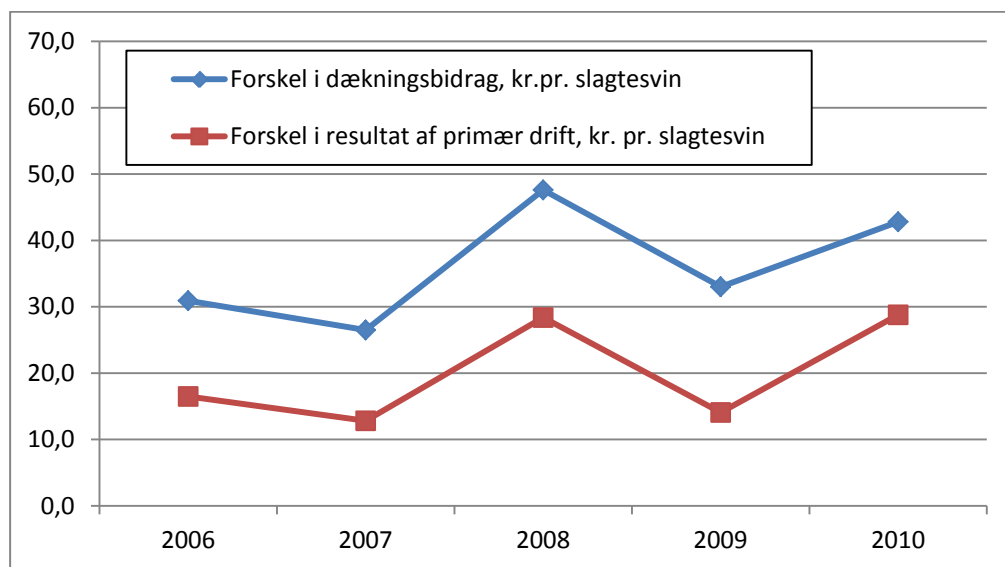
Producenter, der hjemmeblander deres foder, har haft ca. 50 øre lavere udgifter til dyrlæge og medicin pr. produceret slagtesvin. Forskellen er statistisk signifikant. Om end det ikke har voldsom stor økonomisk betydning, er det dog interessant at det kan påvises, at besætninger der har brugt hjemmeblandet foder, i gennemsnit har brugt færre penge på medicin og dyrlæge.

Det har ikke været muligt i denne analyse at inddrage f.eks. produktivitetstal fra bedrifterne som forklarende variable. Forskellen i DB på 35 kr. pr. slagtesvin svarer til at foderet er 16 øre billigere pr. FEsv. Når håndterings- og blandeomkostninger medregnes, svarer fordelene på 19 kr. pr. slagtesvin af den primære drift til, at foderet netto har været ca. 9 øre billigere pr. FEsv på bedrifter der hjemmeblander. Hertil skal fratrækkes renteomkostningerne til forrentning af den øgede investering samt lagerbeholdning af korn. Den bedre indtjening har dog medført, at bedrifterne med hjemmeblandet foder har kunnet afdrage på gælden.

Resultater for hvert enkelt år

Herunder vises variation i forskellen på resultater for de enkelte år.

Figur 2: Variation i forskellen på resultater for de enkelte år

Den øverste linje repræsenterer forskellen mellem dækningsbidrag i kr. pr. produceret slagtesvin for producenter der hjemmeblander, og producenter der indkøber færdigfoder, for det enkelte år. Tilsvarende viser den nederste linje forskellen i resultat af primær drift. Hvert punkt er målt som punkttestimatet i en regressionsmodel med tidligere nævnte kontrolvariable.

Variationen skyldes næsten udelukkende variation i dækningsbidrag, idet forskellen i kapacitetsomkostninger mellem hjemmeblandere og indkøbere er næsten konstant. Variationer over tid kan skyldes forskelle i forholdet mellem salgspris på korn og købspris på foderkorn og færdigfoder samt konjunkturbestemte værdiændringer af korn på lager. Det er derfor vigtigt, at analysen strækker sig over adskillige år.

Størrelse og selvforsyningsgrad

Det er testet, om det bedst har kunnet betale sig for store eller små producenter at hjemmeblande foder. Herefter er det testet, om producenter med relativt høj selvforsyningsgrad af korn har haft større fordel af at hjemmeblande i forhold til producenter med relativt lav selvforsyningsgrad.

Formålet er at undersøge, dels om alle grupper har haft fordel af at hjemmeblande, dels om der er nogle grupper der har haft en særlig økonomisk gevinst fremfor andre. Det forventes på forhånd, at der er stordriftsfordele ved hjemmeblanding, og at der er bedst økonomi i hjemmeblanding for de producenter der har høj selvforsyningsgrad med korn.

Ved at opdele bedrifterne i selvforsyningsgrad og størrelse, opstår et potentielt bias i forskellen mellem hjemmeblandere og indkøbere af foder. Der er færre producenter der indkøber færdigblanding i gruppen af store producenter og i gruppen af producenter med højest selvforsyningsgrad. I disse grupper vil producenter der indkøber foder derfor komme til at veje mere (op til dobbelt så stor vægt). Derved giver tallene ikke nødvendigvis samme gennemsnit ved denne opdeling som i hovedanalysen. Derudover bliver usikkerheden omkring estimerne større når data opdeles i undergrupper, hvilket medfører, at det bliver sværere at konkludere entydigt på resultaterne.

Da der er en meget stor mængde tal tilgængelig i denne delanalyse, vises kun de mest væsentlige herunder. Alle tabeller er at finde i Appendix 1.

Hjemmeblanding og bedriftens størrelse

Det undersøges, om det for gruppen af større producenter har været en større økonomisk fordel at hjemmeblande foder, end det har været for gruppen af mindre producenter. Da antallet af slagtesvin produceret er tæt korreleret med antal slagtesvin pr. hektar, opdeles i stedet på samlet bruttoudbytte, hvor den største halvdel i hvert af årene er i én gruppe, og den mindste halvdel for hvert år er i en anden gruppe. Herefter er data opdelt i undergrupperne hjemmeblandet og indkøbt foder.

Table 4. Økonomi i hjemmeblanding opdelt efter størrelse

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrigere- ret
Største halvdel af producenterne				
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	297	268	29	30 ***
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	123	112	11	14 ***
Mindste halvdel af producenterne				
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	280	227	53	39 ***
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	104	74	30	23 ***

De store producenter er strukturelt ret ens, hvorfor der ikke ændres meget på resultatet ved at korrigerer for størrelse, slagtesvin pr. hektar og jordbonitet.

For den mindste halvdel af producenterne er der væsentlig forskel i selvforsyningsgraden. Producenter der hjemmeblander foder har hele 8,5 % færre producerede slagtesvin pr. hektar, og samtidig en væsentlig bedre jordbonitet, hvilket er med til at forklare en forskel i selvforsyningsgraden på 16 procentpoint. Det kunne tyde på, at de små producenter har været mere varsomme med at etablere male-/blandeanlæg, og i højere grad end de større producenter, kun har gjort det hvis de har haft en høj selvforsyningsgrad. Dette betyder, at de rå gennemsnit viser en stor forskel i dækningsbidrag mellem grupperne. Korrigeret for strukturelle variable er forskellene på DB og resultat af primær drift mindre udtalte.

Finansieringsomkostningerne, målt pr. slagtesvin, for de to grupper af små producenter, er stort set ens, selvom producenter der hjemmeblander har meget mere jord. Når der korrigeres for jord, er finansieringsomkostningerne pr. slagtesvin højere for producenter der indkøber færdigblanding. Gæld primo året er ens for de to grupper i gennemsnit. Finansieringsomkostninger analyseres i et senere afsnit.

For både store og små producenter er der en statistisk signifikant forskel på producenter der hjemmeblander, og producenter der indkøber, målt på dækningsbidrag, resultat af primær drift samt driftsresultat. Forskellen indbyrdes mellem grupperne er ikke-signifikant. Datamaterialet kan således ikke med sikkerhed påvise om fordelene ved at hjemmeblande, har nogen sammenhæng med bedriftens størrelse ($P\text{-værdi}=0,09$). Dette afspejler den større usikkerhed på estimatet når datamaterialet opdeles.

Ligesom for det samlede datasæt, vil indregning af ejer aflønning ikke påvirke analysens konklusioner, udover at det betyder at de små producenter, uanset foderstrategi, vil få ringere indtjening pr. produceret slagtesvin end de store.

Analyse af forholdet mellem jord og svineproduktion samt selvforsyningsgrad

Regnskaberne er her opdelt i 3 lige store grupper. Da selvforsyningsgrad, som tidligere defineret, kan være en direkte funktion af det at hjemmeblande foder (hjemmeblandere har større andel af kornafgrøder) opdeles i stedet efter antal slagtesvin produceret pr. hektar, for at minimere en potentiel bias som beskrevet tidligere. Data adskilles ved hhv. 40,8 og 55,3 producerede slagtesvin pr. hektar.

I analysen indgår salg af korn samt lager af korn og foder, som indikator på forskel i kornopbevaringsfaciliteter mellem producenter der hjemmeblander og indkøber foder.

En udvidet version af tabel 5 er at finde som bilag.

Tabel 5. Økonomi i hjemmeblanding opdelt på antal slagtesvin pr. hektar

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrige- ret
Tredjedel af producenterne der har mindst jord relativ til slagtesvineproduktion				
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	233	182	51	38 ***
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	87	58	29	22 ***
Midterste tredjedel af slagtesvineproducenterne				
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	279	238	41	35 ***
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	110	86	24	19 ***
Tredjedel af producenterne der har mest jord relativ til slagtesvineproduktion				
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	355	315	40	35 ***
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	146	126	20	17 **

Konklusionen er, at alle grupper har haft en fordel af at hjemmeblende foder, og derudover at der ikke er væsentlig forskel på merindtjeningen ved hjemmeblandet foder, uanset om man har høj eller lav selvforsyningsgrad. Umiddelbart viser tallene en svag tendens i retning af, at producenter med flere slagtesvin relativt til jord, har haft mere fordel af hjemmeblandet foder. De 22 kr. forskel på primær drift for den første gruppe, kan dog ikke siges med nogen statistisk signifikans at være forskellig fra de 17 kr. der er forskellen i gruppe 3.

For producenter med mindre jord og stor slagtesvineproduktion, har der været en fordel i gennemsnit ved at hjemmeblende foder. En sammenligning med de øvrige grupper viser, at det især er gruppen der indkøber færdigblanding der har ligget under gennemsnittet. Finansieringsomkostningerne har været ens, til trods for stor forskel i dyrket areal.

For den midterste gruppe er der ikke de store overraskelser. Begge undergrupper har ca. samme antal slagtesvin pr. hektar, og forskelle i de økonomiske resultater minder om tallene fra det samlede datasæt.

For producenter med relativt meget jord, har de to grupper begge meget planteavl relativt til svineproduktion. Gruppen af hjemmeblandere er ca. 10 % større end indkøberne, og de har ca. samme antal slagtesvin pr. hektar og jordbonitet. Alligevel har hjemmeblanderne hele 12 % større selvforsyningsgrad. Dette afspejler, at producenter der indkøber færdigfoder, og som har stor markdrift, i gennemsnit anvender en del jord til andre formål end produktion af korn.

Det er overraskende, at producenter der har højest selvforsyningsgrad, ikke har større fordel ved at hjemmeblende end de øvrige grupper. En mulig forklaring kan være, at producenterne skal ud at sælge korn på markedet og derfor ikke får den fulde fordel af male-/blandeanlægget. En anden

forklaring kan være, at gevinsten ved hjemmeblanding er blevet udjævnet af, at færdigblandingskøbere har haft gode handelsbetingelser i forholdet mellem salg af korn og indkøb af færdigblanding.

Bruttoudbytte pr. hektar (ikke vist i tabellen) er for alle tre grupper af hjemmeblandere ret stabil på omkring 9.500-9.700 kr. pr. ha. i gennemsnit. Dette tal er følsomt overfor prisen på internt overført korn. For producenter der indkøber foder derimod, er bruttoudbytte planteavl stigende fra 9.100 kr. for producenter med mindst jord i forhold til svineproduktion, op til 9.450 kr. for gruppen med mest jord relativt til svineproduktion. Det giver et fingerpeg om, at producenter der anvender færdigblanding, og har relativt lidt jord, måske ikke får det fulde udbytte fra marken. Dette kan skyldes, at disse producenter, pga. lavere mængder, ikke er i stand til at få helt så gode priser for kornet, eller at producenterne har mindre fokus på planteavl. På baggrund af regnskaber for 2009 og 2010, hvor der har været indsamlet data for salgspriser på korn, ser det ud til, at producenter med større kornsalg har været i stand til at opnå en bedre pris i gennemsnit for solgte afgrøder, end producenter med mindre kornsalg.

Finansieringsomkostninger og opbevaringsfaciliteter

Da hjemmeblanding kræver investering i male-/blandeanlæg, og da det må forventes, at hjemmeblandere oftere har investeret i kornopbevaringskapacitet, mens indkøb af færdigfoder blot kræver en mindre investering til færdigvaresiloer, kan det undre, at finansieringsomkostningerne er ca. de samme for de to grupper.

Bedrifter der hjemmeblander har igennem hele perioden lidt højere gæld i gennemsnit. Forskellen i finansieringsomkostninger kan ikke forklares ud fra forpagtningsudgifter eller kursreguleringer.

En del af den økonomiske fordel ved at blande fodret selv kan måske skyldes en økonomisk gevinst ved kornopbevaringsfaciliteter i sig selv. At have kornet liggende på lager giver mulighed for at sælge på de økonomiske optimale tidspunkter. Det må dog antages, at indkøbere af foder i videst mulig omfang sælger deres korn i bytte med fuldfoder, idet det anses for mindst risikofyldt.

Resultaterne i forrige afsnit sandsynliggør, at der er adskillige der hjemmeblander foder som ikke har fuld opbevaringskapacitet, ligesom der er producenter der køber færdigblanding, som har stor opbevaringskapacitet til korn. Der er i gennemsnit for 40 kr. pr. slagtesvin større lager af korn og foder hos hjemmeblandere, hvilket svarer til ca. 20 % af høstudbyttet eller ca. 13 % af stykomkostningerne i slagtesvinestalden. Der er dermed ikke en overvældende større grad af opbevaringskapacitet hos producenter der anvender kornet til intern overførsel, hvorfor det forventes, at den primære kilde til merindtjeningen kommer fra selve male-/blandeanlægget.

Det er bemærkelsesværdigt at producenter der hjemmeblander foder, og er selvforsynende med korn, køber og sælger så meget som det er tilfældet (se Appendix 1). Der kan være flere årsager til dette,

f.eks. manglende opbevaringskapacitet eller handel med byg for hvede eller omvendt. Ud fra statusværdier på korn skønnes det, at producenterne med højest selvforsyningsgrad ikke samlet set har tilstrækkelig lagerkapacitet til hele høsten.

For især mindre producenter, samt producenter med lav selvforsyningsgrad, er det bemærkelsesværdigt, at finansieringsomkostningerne, korrigeret for strukturelle variable, er mindre for hjemmeblandere. Dette sandsynliggør, at producenter der har valgt at hjemmeblende korn i disse grupper, har været mere velkonsoliderede inden de foretog investeringen. For nogle af producenterne er det således ikke nødvendigvis hjemmeblending der giver reducerede renteudgifter, men i forvejen lavere renteudgifter, pga. lavere gæld, der giver anledning til at investere i male-/blande anlæg.

Dette afsnit indeholder tre tabeller der har til formål, at belyse slagtesvineproducenternes investeringsadfærd og finansieringsomkostninger i relation til hjemmeblending af foder. Først vises en tabel med opdeling af finansieringsomkostninger. Dernæst undersøges, om der er væsentlig forskel i sammensætningen af gælden, mellem bankgæld og realkreditgæld. Sidst, hvor det er muligt, undersøges det hvilken rente der i gennemsnit er blevet betalt.

Sammensætning af finansieringsudgifter

De fire overordnede grupper af finansieringsomkostninger er realkredit, banklån/kassekredit, forpagtningsafgift og kursreguleringer. Der er ikke statistisk signifikant forskel mellem hjemmeblandere og indkøbere af foder indenfor hver af de fire undergrupper, men resultaterne anvendes til at sandsynliggøre hvor forskellen i omkostninger stammer fra.

Tabel 6. Finansieringsomkostninger

Finansieringsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	Hjemmeblandet	Indkøbt	Forskel
Netto realiserede kursreguleringer	-8	-3	-5
Netto forpagtningsindtægt/-udgift	-20	-23	3
Renteudgifter bank	-23	-26	3
Øvrige, primært realkredit	-66	-63	-3
Finansieringsomkostninger i alt	-117	-115	-2

Tabel 6 viser, at hjemmeblandere har haft en anelse højere samlede finansieringsomkostninger. Det er dog, som tidligere nævnt, ikke så meget som man kunne forvente. Det er hjemmeblandere der har haft de højeste realiserede kurstab i perioden (fra renteswap samt gæld i fremmed valuta). Producenter der indkøber færdigfoder, har haft lidt større netto forpagtningsudgifter og lidt overraskende, de største udgifter til banklån. Banklån er her samlet betegnelse for finans- og banklån samt kassekredit.

Sammensætning af gæld

Gæld kan overordnet opdeles i realkreditgæld (fastforrentet DK, flekslån DK og flexlån Euro), bankgæld (banklån, kassekredit og finanslån) samt anden gæld.

Det er ikke muligt i data at se gennemsnitlig gæld hen over året. I stedet anvendes gennemsnit af årets primo og ultimo gæld. Dette kan give nogle problemer især i forhold til kassekreditgæld, der typisk er lavere ved årsskiftet end i gennemsnit over året, idet slagtesvineproducenter typisk modtager både hektarstøtte og efterbetaling i december måned.

Table 7. Sammensætning af gæld pr. slagtesvin

	Hjemme- blandet	Indkøbt	Forskel
Realkredit	1.737	1.650	87
Bankgæld	374	382	-8
Gæld i alt	2.277	2.201	75

Producenter der hjemmeblander foder, har i gennemsnit haft ca. 3,4 % mere gæld pr. slagtesvin end producenter der indkøber foder. Dette svarer til, at en bedrift med 6.700 producerede slagtesvin har haft ca. en halv mio. kr. mere gæld. Umiddelbart virker det ikke så højt, da et male-/blandeanlæg koster omkring en halv mio. kr., mens kornopbevaring i silo kan kræve en investering på ca. to mio. kr. Hertil kommer, at hjemmeblendere har 5 % mere jord pr. slagtesvin. Den reelle forskel i investering til kornopbevaring mellem hjemmeblendere og indkøbere af foder er dog vanskelig at fastslå i dette datamateriale.

Den forholdsvis lille forskel i gæld pr. slagtesvin kan skyldes tre årsager, eller en kombination af flere af årsagerne:

- 1) Producenter der indkøber færdigfoder har også investeret i kornopbevaring.
- 2) Producenter der hjemmeblander foder har på forhånd været lidt mere konsoliderede i gennemsnit. Det er sværere at foretage en investering på f.eks. 2,5 mio. kr. hvis man på forhånd har høj gæld.
- 3) Hjemmeblanding af foder har givet en højere indtjening over tid, hvilket betyder at producenterne har haft mulighed for at nedbringe en del af gælden. En producent med 6.700 producerede slagtesvin, der tjener 19 kr. mere pr. slagtesvin før finansiering, eller 127.300 kr. i alt, vil tjene ca. 1.3 mio. kr. mere over en periode på 10 år, forudsat 4 % i rente, hvis han alene skal betale en udgift på 500.000 kr. til male-/blandeanlæg. Skal han derimod betale 2,5 mio. kr. fordi der købes kornopbevaring, vil han få en akkumuleret indtjening på 330.000 kr.

Producenter der hjemmeblander, har i gennemsnit haft højere realkreditfinansiering, hvilket muligvis skyldes det større jordareal, som en del af forklaringen på de relativt lavere finansieringsomkostninger.

Rentesats

Det er muligt ud fra regnskabsdatabasen, at give et skøn for den betalte gennemsnitsrente for overordnede finansieringskilder. Renten beregnes som årets renteudgifter divideret med gennemsnit af primo og ultimo gælden. Renten på især bankgæld er således meget følsom overfor ændringer i gæld hen over året. Producenter der indkøber foder har i gennemsnit lavere korn/foderlager ved status. Det vil sige, at hjemmeblendere har bundet flere penge i lageret på statutidspunktet, og dermed må trække lidt mere på bank/kassekredit netop på dette tidspunkt. Derved kommer estimatet på rentesatsen muligvis til at blive undervurderet for hjemmeblendere.

Renterne er kun beregnet for 2009 og 2010, for de producenter, der har haft mindst 1 mio. kr. i hhv. bank- og realkreditgæld.

Tabel 8. Gennemsnitlig rente

Finansieringsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	Hjemme- blandet	Indkøbt	Forskel
Rente på bank- og finanslån samt kassekredit	5,80 %	6,64 %	-0,83 %
Rente på realkredit (alle typer)	3,56 %	3,55 %	0,01 %
Samlet rente (ikke inkl. forpagtning og kursreg.)	3,95 %	4,10 %	-0,15 %

Regressionsanalyse af den betalte bankrente viser, at større producenter, samt producenter med relativt mere jord, betaler lavere bankrente, hvilket betyder at, korrigeret for netop størrelse og slagtesvin/hektar, bliver renteforskellen -0,66 procentpoint i stedet for -0,83 procentpoint. For realkreditrente samt samlet rente, er det ikke muligt at påvise nogen statistisk signifikant forskel.

Det kan konkluderes, at der ikke har været forskel på realkreditrenten mellem de to grupper, men til gengæld har producenter der indkøber færdigfoder, betalt en højere rente på bankgæld, hvorfor den samlede rente også har været højere.

Finansieringsomkostninger opsummeret

Regnskaberne viser, at bedrifter der hjemmeblander ikke har meget større gæld pr. produceret slagtesvin. Dette til trods for at producenter der hjemmeblander forventes at have investeret i male-/blande anlæg, og oftere i kornopbevaring, end producenter der indkøber færdigblanding. Endvidere er rentesatsen 0,15 procentpoint lavere i gennemsnit. Alt i alt ser det således ud til, at den øgede indtjening og dermed øgede cashflow og bedre mulighed for at servicere gælden, har haft positiv indflydelse på rentebetalingerne.

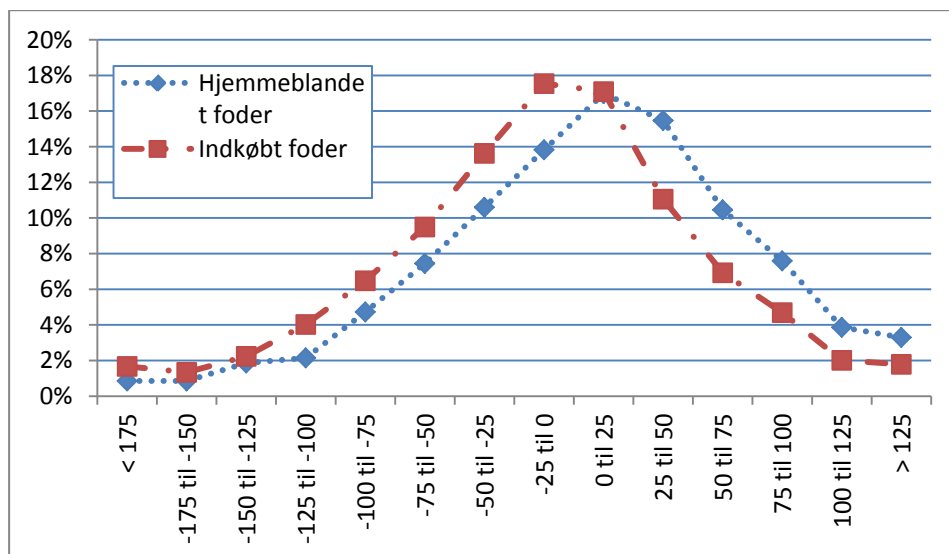
Hjemmeblanding af foder og usikkerhed på bundlinjen

Tabel 9. Standardafvigelse på økonomiske hovedtal for de to grupper, kr. pr. produceret slagtesvin

Variabel	Standardafvigelse på observationer	
	Hjemmeblandet	Indkøbt
Dækningsbidrag i alt	65	64
Resultat af primær drift	67	68
Finansieringsomkostninger	67	65
Driftsresultat	97	91

Standardafvigelsen er analyseret som resultatet fra den enkelte bedrifts afvigelse fra årets middelværdi. Det vil sige for et 2007 regnskab, er dækningsbidrag pr. slagtesvin fratrukket gennemsnit dækningsbidrag for alle bedrifter i 2007. Endvidere er der korrigeret for strukturelle variable.

Der er ikke væsentlig forskel på de to grupper, og det kan ikke på denne baggrund konkluderes, at der er større eller mindre økonomiske risici ved at hjemmeblende foder. Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at der er lige så stor variation i finansieringsomkostninger, som der er variation i resultat før finansiering.

Figur 3: Resultat af primær drift, afvigelse fra årets middelværdi, korrigeret for dyrket areal og stordriftsfordele.

Det bemærkes, at forskellen mellem hjemmeblanding og indkøb af foder udgør en meget lille del af forklaringen på den samlede variation i de økonomiske resultater.

Perspektivering

Producenter der har male-/blandeanlæg og kornopbevaring, har påtaget sig en risiko på investeringstidspunktet i form af renterisiko samt produktionsmæssige risici. Nærværende analyse har

vist, at rentabiliteten i at investering i hjemmeblanding af foder har været god, og at bedrifterne i gennemsnit er økonomisk bedre stillet end de der indkøber foder. Deroverfor står, at mange der har brugt færdigblanding, især i starten af den analyserede periode, har været ramt af at kornet er solgt i høst, og foderet indkøbt løbende, hvilket har givet en handelsmæssig risiko. I en periode med stigende priser som årene 2007-08, har det givet en tab i forhold til de der enten har anvendt eget korn, eller købt korn/foder på kontrakt samtidig med salg af eget korn.

Den største risiko ved at hjemmeblende er dermed om kvaliteten af blandingerne er i orden, så der ikke opstår produktivitetstab. I dette datamateriale synes der ikke at være noget mærkbart produktivitetstab som har påvirket det økonomiske resultat. Konklusionen må således være, at investering i hjemmeblanding af foderet på mange bedrifter vil give en økonomisk fordel.

Er det et forbigående fænomen, at der er penge at tjene på hjemmeblanding af foder?

Producenter med hjemmeblanding af foder har tjent 19 kr. pr. slagtesvin mere på primær drift end producenter der indkøber færdigfoder. Spørgsmålet er så, om det er nok til at retfærdiggøre investering i hjemmeblanderanlæg og eventuelt kornopbevaring.

Den økonomiske fordel vil være svingende fra år til år. Prisforholdet mellem korn og fuldfoder er ikke konstant, og hjemmeblandere skal udover indkøb af manglende korn også købe tilskudsfoder eller protein og mineraler. Handelsmæssigt er risikoen ikke afhængig af, om der hjemmeblendes eller der indkøbes foder, men hvor stor en andel af foderet der skal indkøbes.

Det bekræftes af, at der i perioden 2006-2010 har været en tendens i retning af at hjemmeblandere udgør en stigende andel af bedrifterne. Det viser dog ikke, om der er flere der har investeret i hjemmeblanding af foder eller om dem der hjemmeblender har en større overlevelse. Perioden har været præget af generel dårlig økonomi. Der har i perioden været et historisk dårligt bytteforhold mellem svineafregning og foderpriser. De voldsomme prisstigninger på korn og foder, har muligvis gjort forskellen mellem salgspris på korn og købspris på færdigblanding ekstraordinært høj, da foderstofferne måske har kunnet flytte en del af de øgede omkostninger over på landmændene.

Det har i alle fem år i analysen været en økonomisk fordel for gennemsnittet af producenterne at hjemmeblende korn til foder, og der er ikke i perioden en tendens i retning af, at denne fordel skulle være faldende.

Øvrige faktorer

At have male-/blandeanlæg er for mange svineproducenter ikke blot et spørgsmål om besparelser i foderomkostningerne. Der frembringes ofte argumenter om, at hjemmeblandet foder giver bedre mavesundhed pga. mulighed for grovere formaling sammenlignet med færdigfoder. På den anden side er der ekstra arbejde som flere gerne vil være foruden. I nærværende analyse er der kun undersøgt de rent økonomiske faktorer, som kan aflæses i regnskaberne.

Det har ikke været muligt at afgøre, om producenter der hjemmeblander foder på forhånd har haft en mere velfungerende bedrift, i forhold til f.eks. lederskab, indtjening eller gæld. Ligeledes kan det ikke afgøres, om producenter der hjemmeblander har jordarealer der ligger mere samlet omkring driftsbygningerne, eller om producenter der indkøber færdigfoder har flere lokaliteter med svin. Disse faktorer bør dog ikke kunne flytte afgørende på konklusionen at hjemmeblending har givet en økonomisk fordel i perioden.

Konklusion

På basis af driftsregnskaber er der foretaget en analyse af den økonomisk gevinst for slagtesvineproducenter ved at hjemmeblende foder i perioden 2006-2010. Analysen omfatter hele bedriftens økonomiske resultat opgjort pr. slagtesvin produceret årligt.

I gennemsnit over de 5 år var dækningsbidrag pr. produceret slagtesvin 34 kr. (16 øre pr. FEsv) højere for gruppen der hjemmeblendede foder. Denne gruppe havde til gengæld 15 kr. højere kapacitetsomkostninger og afskrivninger. Resultat af primær drift var dermed 19 kr. (9 øre pr. FEsv) højere i gruppen af slagtesvinebedrifter, der har brugt hjemmeblandet foder. Analysen bekræfter dermed resultater fra casestudier og modelberegninger på området.

Producenter der hjemmeblander foder, har kun haft lidt højere gæld pr. slagtesvin, og har haft relativt lave finansieringsomkostninger, bl.a. pga. relativt lavere bankfinansiering samt højere indtjening, hvorfor der på driftsresultat pr. slagtesvin har været en forskel på 23 kr. mellem producenter der hjemmeblander og indkøber foder.

Det er endvidere blevet undersøgt, om størrelsen af bedriften og om selvforsyning med korn har betydning for økonomien i hjemmeblending. På forhånd forventes det, at større bedrifter, og bedrifter med høj selvforsyningsgrad, vil have større fordel af hjemmeblandet foder. Dette kan analysen imidlertid ikke bekræfte. Opdelt i to grupper efter størrelse findes fordel ved hjemmeblending ved begge grupper. Tilsvarende, ved en opdeling i tre grupper på selvforsyningsgrad, målt på dyrket areal i forhold til svineproduktion, er der fundet fordel ved hjemmeblending for alle grupper, på resultat af primær drift samt driftsresultat. Det ser ud til, at producenter med relativt lidt planteavl, i gennemsnit opnår dårligere salgspriser på markafgrøder, hvilket betyder, at deres bedste alternativ i flere tilfælde er at blive hjemmeblendere.

Producenter der hjemmeblander foder, har større lager af korn og foder ved status, målt i kr. Forskellen på ca. 40 kr. pr. produceret slagtesvin er dog ikke meget, da det svarer til ca. 13 % af årets foderomkostninger. Det skønnes at gruppen af producenter der hjemmeblander, og som har høj selvforsyningsgrad med korn, i gennemsnit ikke har tilstrækkelig kornopbevaringskapacitet til hele høsten og forbruget, hvorfor der handles en hel del korn.

Der er ikke grundlag i datamaterialet for at konkludere, at der er større eller mindre usikkerhed på bundlinjen for producenter der hjemmeblander foder. Der er væsentligt større forskel på resultaterne mellem bedrifterne indenfor de to grupper end på gennemsnittet de to grupper imellem. At hjemmeblande foder er således ikke nogen garanti for et godt økonomisk resultat, idet prisen på foder ikke er den eneste faktor i foderomkostningerne, men skal ses i sammenhæng med forbruget, ligesom omkostninger til foder ikke er den eneste faktor der påvirker dækningsbidraget.

Referencer

Hansen, B. O.: (2011): Produktionsøkonomi Svin 2011. [Notat nr. 1125, Videncenter for Svineproduktion](#)

Vinter, Jens: (2010): Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2010. [Notat nr. 1114, Videncenter for Svineproduktion](#)

Appendix 1

Tabel 10. Økonomi i hjemmeblanding for producenter der er større end gennemsnittet

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrige- ret
Antal regnskaber	721	360		
Bruttoudbytte, 1.000 kr.	5659	5184	475	
Landbrugsareal, ha	186	171	15	
Antal slagtesvin produceret	9.075	8.263	812	
Antal slagtesvin produceret pr. ha (vægtet pr. bedrift)	53,4	53,8	-0,4	
Jordbonitet, andel af lerjord	54 %	51 %	3 %	
Areal med kornafgrøder i %	79 %	75 %	4 %	
Selvforsyningsgrad	74 %	68 %	6 %	
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	297	268	29	30 ***
Kontante kapacitetsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	-113	-102	-11	
Driftsmæssige afskrivninger, kr. pr. slagtesvin	-62	-55	-7	
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	123	112	11	14 ***
Finansieringsomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-125	-127	2	3
Driftsresultat, kr. pr. slagtesvin	-2	-15	13	17 ***
Resultat af primær drift pr. slagtesvin inkl. ejer aflønning	86	71	15	
Driftsresultat pr. slagtesvin inkl. ejer aflønning	-39	-56	17	

Table 11. Økonomi i hjemmeblanding for producenter der er mindre end gennemsnittet

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrige- ret
Antal regnskaber	602	477		
Bruttoudbytte, 1.000 kr.	2379	2348	31	
Landbrugsareal, ha	84	80	4	
Antal slagtesvin produceret	3.856	3.958	-102	
Antal slagtesvin produceret pr. ha (vægtet pr. bedrift)	51,2	56,1	-4,9	
Jordbonitet, andel af lerjord	55 %	43 %	12 %	
Areal med kornafgrøder i %	82 %	77 %	5 %	
Selvforsyningsgrad	77 %	61 %	16 %	
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	280	227	53	39 ***
Kontante kapacitetsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	-112	-98	-14	
Driftsmæssige afskrivninger, kr. pr. slagtesvin	-64	-55	-9	
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	104	74	30	23 ***
Finansieringsomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-108	-107	-1	6
Driftsresultat, kr. pr. slagtesvin	-3	-33	30	29 ***
Resultat af primær drift pr. slagtesvin inkl. ejer aflønning	20	-9	29	
Driftsresultat pr. slagtesvin inkl. ejer aflønning	-87	-115	28	

Tabel 12. Økonomi i hjemmeblanding for den tredjedel af producenterne der har mindst jord relativ til slagtesvineproduktion

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrige- ret
Antal regnskaber	425	295		
Bruttoudbytte, 1.000 kr.	4.361	3.725	636	
Landbrugsareal, ha	110	91	19	
Antal slagtesvin produceret	7.887	6.898	989	
Antal slagtesvin produceret pr. ha (vægtet pr. bedrift)	77,0	82,5	-5,5	
Jordbonitet, andel af lerjord	55 %	43 %	12 %	
Areal med kornafgrøder i %	83 %	78 %	5 %	
Selvforsyningsgrad	50 %	39 %	11 %	
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	233	182	51	
Kontante kapacitetsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	-94	-78	-16	
Driftsmæssige afskrivninger, kr. pr. slagtesvin	-53	-46	-7	
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	87	58	29	
Finansieringsomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-89	-90	1	
Driftsresultat, kr. pr. slagtesvin	-2	-32	30	
Produceret korn i kr. pr. slagtesvin (salg + I.O.)	120	69	51	
Kornsalg i kr. pr. slagtesvin	45	67	-22	
Kornkøb i kr. pr. slagtesvin	130	2	128	
Netto salg af korn, kr. pr. slagtesvin	-84	65	-149	
IO korn kr. pr. slagtesvin	74	2	72	
Beholdning egen avl, kr. pr. slagtesvin	40	21	19	
Beholdning indkøbt korn og foder, kr. pr. slagtesvin	25	6	19	

Tabel 13. Økonomi i hjemmeblanding for den midterste tredjedel af slagtesvineproducenterne

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrigere- ret
Antal regnskaber	467	254		
Bruttoudbytte, 1.000 kr.	4.118	3.319	799	
Landbrugsareal, ha	140	113	27	
Antal slagtesvin produceret	6.623	5.371	1.252	
Antal slagtesvin produceret pr. ha (vægtet pr. bedrift)	47,3	47,7	-0,4	
Jordbonitet, andel af lerjord	54 %	46 %	8 %	
Areal med kornafgrøder i %	80 %	76 %	4 %	
Selvforsyningsgrad	72 %	62 %	10 %	
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	279	238	41	
Kontante kapacitetsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	-108	-99	-9	
Driftsmæssige afskrivninger, kr. pr. slagtesvin	-62	-53	-9	
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	110	86	24	
Finansieringsomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-109	-110	1	
Driftsresultat, kr. pr. slagtesvin	1	-24	25	
Produceret korn i kr. pr. slagtesvin (salg + I.O.)	168	111	57	
Kornsalg i kr. pr. slagtesvin	62	110	-48	
Kornkøb i kr. pr. slagtesvin	107	2	105	
Netto salg af korn, kr. pr. slagtesvin	-45	108	-153	
IO korn kr. pr. slagtesvin	106	1	105	
Beholdning egen avl, kr. pr. slagtesvin	65	36	29	
Beholdning indkøbt korn og foder, kr. pr. slagtesvin	17	6	11	

Tabel 14. Økonomi i hjemmeblanding for den tredjedel af producenterne der har mest jord relativ til slagtesvineproduktion

	Hjemmeb landet	Indkøbt	Forskel	Forskel, korrige- ret
Antal regnskaber	431	288		
Bruttoudbytte, 1.000 kr.	4.027	3.626	401	
Landbrugsareal, ha	168	152	16	
Antal slagtesvin produceret	5.612	5.080	532	
Antal slagtesvin produceret pr. ha (vægtet pr. bedrift)	33,7	33,6	0,1	
Jordbonitet, andel af lerjord	53 %	51 %	2 %	
Areal med kornafgrøder i %	79 %	75 %	4 %	
Selvforsyningsgrad	103 %	91 %	12 %	
Dækningsbidrag i alt, kr. pr. slagtesvin	355	315	40	
Kontante kapacitetsomkostninger, kr. pr. slagtesvin	-136	-123	-13	
Driftsmæssige afskrivninger, kr. pr. slagtesvin	-73	-66	-7	
Resultat af primær drift, kr. pr. slagtesvin	146	126	20	
Finansieringsomkostninger i alt, kr. pr. slagtesvin	-153	-145	-8	
Driftsresultat, kr. pr. slagtesvin	-7	-19	12	
Produceret korn i kr. pr. slagtesvin (salg + I.O.)	234	165	69	
Kornsalg i kr. pr. slagtesvin	95	163	-68	
Kornkøb i kr. pr. slagtesvin	93	2	91	
Netto salg af korn, kr. pr. slagtesvin	2	161	-159	
IO korn kr. pr. slagtesvin	139	2	137	
Beholdning egen avl, kr. pr. slagtesvin	99	69	30	
Beholdning indkøbt korn og foder, kr. pr. slagtesvin	18	7	11	